

Hanzehogeschool Groningen
University of Applied Sciences

De praktijk van basisbanen

Monitor van het experiment Basisbanen in Groningen , tussenrapport 1

Kees Mosselman

Louis Polstra

share your talent. move the world.

De praktijk van basisbanen

Monitor van het experiment Basisbanen in Groningen, tussenrapport 1

17 december 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 7
1.1. Onderdelen van de evaluatie 7
1.2. Doel- en vraagstelling 8
1.3. Onderzoek 9
2. Profiel Basisbaners 10
2.1. Selectie van basisbaners 10
2.2. Kwantitatieve beschrijving van basisbaners 12
2.3. Basisbaners; mensen van vlees en bloed 14
3. Analyse weekstaten 17
3.1. Uurbesteding basisbaners 17
3.1.1. Groep 1 17
3.1.2. Groep 2 20
3.1.3. Vergelijking beide groepen 22
3.2. Uurbesteding coaches 22
4. Terugblik 24
5. Bronnen 25
6. Bijlage 26
6.1. Onderzoeksinstrumenten 26
6.2. Analyse 27
6.3. Tussenrapportages 28

1. Inleiding

Gemeente Groningen is begonnen met de invoering van de basisbanen. Doel van die banen is om extra werkgelegenheid te creëren voor mensen die niet deel kunnen nemen aan de reguliere arbeidsmarkt maar wel bepaalde werkzaamheden kunnen verrichten. Ook moeten deze banen bijdragen aan het welzijn en de financiële redzaamheid van deze inwoners. De banen (of feitelijk takenpakketten) bestaan uit werkzaamheden waarvoor de markt niet (of niet volledig) betaalt, maar die wel maatschappelijke meerwaarde hebben en bijdragen aan de leefbaarheid in de wijken van de stad. Het is de bedoeling om ongeveer 40 van deze banen tot stand te brengen. De invoering van de basisbanen is een experiment dat past binnen de ontwikkelingen rondom de parallelle arbeidsmarkt.
Gemeente Groningen wil met het project Basisbanen in Groningen extra werkgelegenheid creëren voor mensen die op een andere manier niet deel kunnen nemen aan de arbeidsmarkt. Met die extra werkgelegenheid beoogt de gemeente een bijdrage te leveren aan het welzijn van deze werknemers en de leefbaarheid van de wijk. Uit de evaluatie van de Amsterdamse Werkbrigade blijkt dat de deelnemers aangeven zich door de sociale contacten, de structuur en het hebben van een doel in het leven beter voelden. Effecten op de leefbaarheidsscores van wijken in de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor konden niet worden vastgesteld. Een mogelijke verklaring hiervoor was dat de looptijd van de Werkbrigade te kort was om impact te hebben. De opdrachtgevers waren wel heel tevreden met de medewerkers van de Werkbrigade en over het werk dat ze hebben verricht.
Om te achterhalen of de beoogde doelstelling is gehaald, wil Gemeente Groningen een onderzoek naar de opbrengsten en kosten laten uitvoeren. Het onderzoek moet ook inzichten opleveren over een mogelijk structurele vorm van basisbanen en onder welke voorwaarden die gerealiseerd kunnen worden.

1.1. Onderdelen van de evaluatie

De evaluatie richt zich op vijf componenten van het project Basisbanen in Groningen die als cruciaal kunnen worden beschouwd:

a) **De kenmerken van de basisbaner**. De ervaringen met de Melkertbanen leren dat het belangrijk is dat de beoogde doelgroep wordt bereikt. Op Melkertbanen kwamen onbedoeld mensen met een uitkering terecht die ook een betaalde baan hadden kunnen krijgen. De basisbaners in het Groningse experiment zijn mensen in de bijstand die het ondanks meerdere inspanningen niet is gelukt om een baan op de reguliere arbeidsmarkt te verwerven. Zij willen wel werken, maar op de een of andere wijze lukt het ze niet, waardoor ze al langdurig gebruik moeten maken van de bijstandsuitkering.
b) **De taken van de basisbaner**. Gemeente Groningen heeft als voorwaarde gesteld dat de taken van de basisbaner niet mogen leiden tot verdringing van reguliere werkzaamheden. Dit zou de marktwerking verstoren. Basisbaners kunnen ook vrijwilligerswerk verdringen of taken doen die ten kosten gaan van de participatiebanen. De taken worden aangedragen door (vertegenwoordigers van) de wijk. Het ligt in de lijn van de verwachtingen dat de taken die bij aanvang zijn aangedragen gedurende het project zullen veranderen.
c) **De begeleiding van de basisbaner.** Basisbaners hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Door allerlei in en buiten de persoon gelegen oorzaken lukt het ze niet (meer) om een reguliere baan te vinden. De basisbaners worden ondersteund door coaches van Gemeente Groningen en leidinggevende van uitvoeringsorganisaties. De intensiteit van de begeleiding wordt gemonitord. Niet alleen vanwege de kosten die hiermee gepaard gaan. Bij een hoge intensiteit doet zich de vraag op of de basisbaner wel op de juiste plek zit. Zou een beschut werkplek soms niet passender zijn? Maar

intensieve begeleiding kan ook leiden tot uitstroom, zo leert de ervaring in Amsterdam met de Werkbrigade.

d) **Het welbevinden van de basisbaner.** Bijstandsgerechtigden missen niet alleen het hoger inkomen uit werk, zij profiteren ook niet van de zogenaamde latente opbrengst van werk: structuur in het leven, sociale identiteit, maatschappelijke status, sociale contacten en een zinvolle bijdragen aan de samenleving (Paul & Batinic, 2010; Selenko, Batinic & Paul, 2011; Stiglbauer & Batinic, 2012). Dit heeft negatieve gevolgen op het welbevinden en geestelijk gezondheid van de bijstandsgerechtigden (Jahoda, 1982; Holllederer, 2015). De veronderstelling is dat een basisbaan voorziet in deze 'opbrengsten'. De verwachting is dan ook dat het welbevinden en de geestelijke gezondheid van de bijstandsgerechtigden met een basisbaan zal verbeteren. Of dit optreedt en op welk moment is onderdeel van de monitoring.

e) **De leefbaarheid van de wijk**. De wijk(vertegenwoordigers) stellen op basis van hun kennis en ervaring met de wijk een takenpakket samen dat de leefbaarheid in de wijk ten goede zal komen. Het takenpakket moet vervolgens voldoen aan de voorwaarde dat die taken ook redelijkerwijs uitgevoerd kunnen worden door de basisbaners.

Onderstaand figuur geeft de relaties tussen de diverse componenten weer.

Figuur 1 Componenten project Basisbanen in Groningen

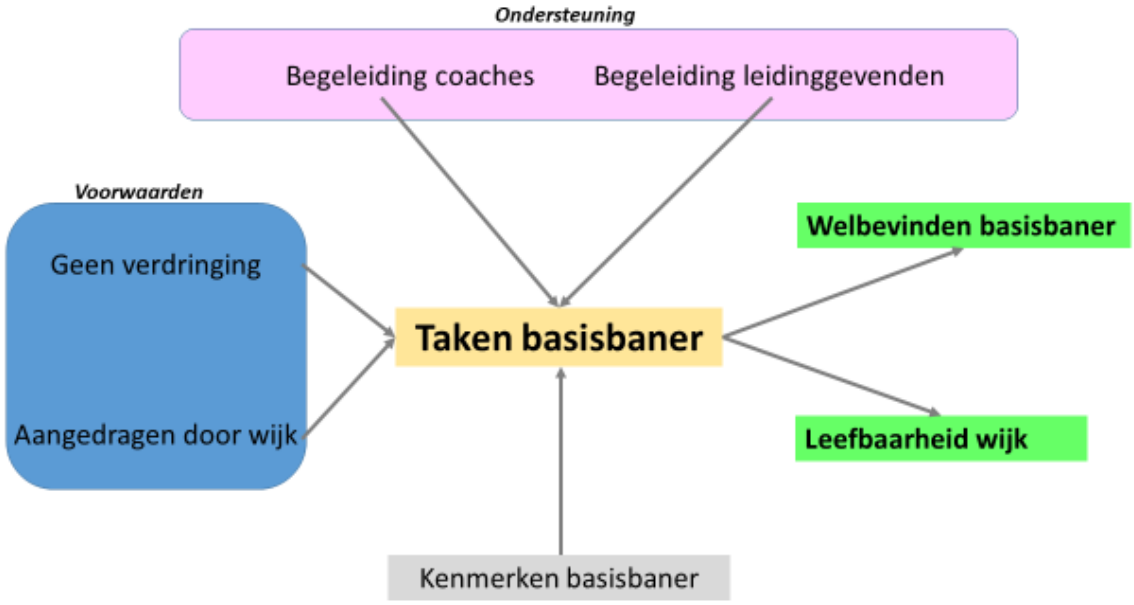

1.2. Doel- en vraagstelling

Het doel van het onderzoek is een bijdrage te leveren aan de uitvoering en besluitvorming over de Groningse basisbanen. De hoofdvraag is:
Wat leveren basisbanen de deelnemers op en wat levert het de stad Groningen op?

Met als vervolgvraag: Is een structurele vorm van basisbanen voor Groningen mogelijk? Zo nee, waarom niet en zo ja onder welke voorwaarden?

De bijbehorende onderzoeksvragen zijn:

a) Is het gelukt om basisbanen tot stand te brengen?

b) Worden de basisbanen uitgevoerd door de beoogde doelgroep en niet door mensen die een plek op de arbeidsmarkt hadden kunnen verwerven of die in aanmerking komen voor beschut werk of een garantiebaan?
c) Is het gelukt om (aanvullende) taken uit de wijken aangedragen te krijgen? En zijn die taken ook daadwerkelijk en naar behoren uitgevoerd?
d) Is de geboden begeleiding en ondersteuning vanuit de verschillende partijen voldoende om de werknemers de taken uit te kunnen laten voeren?
e) Zijn er aanwijzingen dat de basisbaan het welzijn en maatschappelijk functioneren van de werknemer ten goede is gekomen?
f) Wat zijn de maatschappelijke opbrengsten en kosten van de basisbanen?

1.3. Onderzoek

Het onderzoek betreft een formatieve evaluatie. Dat betekent dat we tussentijds onderzoeksresultaten ter beschikken stellen aan de projectleiding. Deze kan op basis hiervan besluiten om aanpassingen door te voeren. We kiezen voor deze opzet, omdat het Groningse experiment met de basisbanen nog volop in ontwikkeling is.
Door het project te monitoren krijgen we zicht op waar het project op een bepaald moment staat (feedback) en waar het naar toe gaat (feed-up). We kijken daarbij niet alleen naar de onderzoeksgegevens sec, maar zetten die ook af tegen inzichten in de literatuur, bijvoorbeeld over verdringing, en resultaten elders, bijvoorbeeld Den Haag en Amsterdam. De tussentijdse bespreking van de onderzoeksgegevens met de opdrachtgever is een vorm van feed-forward, waarbij besproken wordt hoe het project verder gaat op basis van de nieuwe inzichten.

Deze tussenrapportage is de eerste van een reeks en bestrijkt de periode 1 maart 2020 tot 1 december 2020. Dit is een roerige tijd geweest. Vlak na de start met 7 basisbaners sloeg de coronacrisis toe. Dit heeft een grote impact gehad op het project. Basisbaners kwamen noodgedwongen thuis te zitten, sommigen langer dan anderen. De werving van nieuwe groepen basisbaners heeft vertraging opgelopen. Maar ook de feestelijke ondertekening van het arbeidscontract is anders verlopen, doordat slechts een beperkt aantal genodigden aanwezig kon zijn. Dit alles nog los van wat het voor iedereen betekent om te leven met de dreiging van besmetting en ziekte.
Het streven is om in de loop van 2021 de beoogde veertig basisbaners aan het werk te hebben. Per 1 december 2020 zijn 23 basisbaners aan het werk. Van zeventien basisbaners hebben we over de periode 1 maart tot 1 november gegevens over hun baan kunnen ontvangen, waarvan er één al vrij snel wegens privéomstandigheden noodgedwongen is moeten stoppen. Hij had graag willen doorgaan. De andere waren net aan hun baan begonnen. Eén basisbaner heeft geen toestemming verleend aan Gemeente Groningen om geanonimiseerde onderzoeksgegevens ter beschikking te stellen.
Op 1 maart zijn zeven (7) basisbaners gestart, op 1 mei twee (2), op 1 juli drie (3) en op 1 oktober vijf (5). Van de drie (3) basisbaners die op 1 november en de drie (3) die in december zijn gestart hebben we vanzelfsprekend nog geen werkgegevens kunnen ontvangen.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de onderzoeksinstrumenten en wijze van dataverzameling die gebruikt worden ten behoeve dit van onderzoek. Kortweg komt het erop neer dat de begeleiders/coaches van de basisbaners wekelijks een formulier invullen over de werkzaamheden, verzuim, verlof en coachingsuren van de basisbaners. Daarnaast vullen zij ook aan hoeveel tijd zij zelf kwijt zijn geweest met organiseren van taken, overleg aan derden, intern overleg en contact met de gemeente.
De onderzoeker heeft meerdere keren met deze begeleiders/coaches hierover contact gehad om wederzijdse onduidelijkheden uit de weg te helpen. Daarnaast is er gesproken met de participatieconsulenten van Gemeente Groningen over de werving van basisbaners en de profielschets van basisbaners.

2. Profiel Basisbaners

Bij de voorbereiding van het experiment Basisbanen in Groningen is doelgroep als volgt omschreven: “Personen uit de gemeente Groningen met een bijstandsuitkering van wie op basis van activiteiten in voorgaande jaren is vastgesteld dat zij niet in staat zijn de stap naar de reguliere arbeidsmarkt te maken”. Op basis van deze uitgangskenmerken is een potentiële doelgroep uit het bijstandsbestand van de gemeente Groningen geselecteerd voor gesprekken om tot een definitieve selectie te komen. In dit hoofdstuk schetsen we het profiel van de Groningse basisbaners.

2.1. Selectie van basisbaners

Ruim 7.500 huishoudens ontvingen op 1 maart 2020 langer dan 3 jaar een bijstandsuitkering. De potentiële basisbaners maken deel uit van deze groep. Belangrijk criterium voor de selectie van de basisbaners is dat zij werkzaamheden kunnen en willen verrichten. Uit het haalbaarheidsonderzoek kwam naar voren dat ruim 1200 langdurige bijstandsgerechtigden in Groningen behoefte hebben om actief te worden of om activiteiten uit te breiden. Dit is de groep waaruit basisbaner geworven kunnen worden. Het is onder meer de taak van de twee coaches om contact met hun op te nemen en te verkennen of zij in aanmerking (willen) komen voor een basisbaan. Hiervoor hebben zij een lijst van cliënten opgesteld. Ze hebben daarvoor:

- een lijst van 60 cliënten van de afdeling Meedoen (Participatie) gekregen,
- namen aangeleverd gekregen van collega’s
- namen gekregen uit het netwerk
- een analyse gemaakt van de Kansen in Kaart verslagen/resultaten

Op 1 december 2020 hadden de beide coaches gesprekken gevoerd met in totaal 91 potentiële kandidaten voor een basisbaan. Tot nu toe zijn uit die groep kandidaten 23 clienten geselecteerd en aan de slag gegaan als basisbaner. Met de coaches is gesproken over de redenen van de cliënten om af te zien van een basisbaan. Daarbij is gebruik gemaakt van de uitbreiding van de verwachtingstheorie van Vroom door Porter en Lawler (Elding, 2005). Hieronder is een schematische weergave van dit model gegeven. Iemand verwacht met een bepaalde inspanning een bepaalde opbrengst (resultaat) te behalen. Als de kans op de opbrengst gering wordt ingeschat, demotiveert dit het gedrag. Dit geldt helemaal als de waarde van de opbrengst laag is. Maar alleen inspanning is niet voldoende, die inspanning moet ook aan bepaalde kwaliteiten voldoen. Daarvoor moet men over vaardigheden beschikken en de inspanning moet passen bij de verwachte taak. Vertalen we dit model naar basisbaners dan ziet het er als volgt uit:

Figuur 2 Verwachtingenmodel bij basisbanen

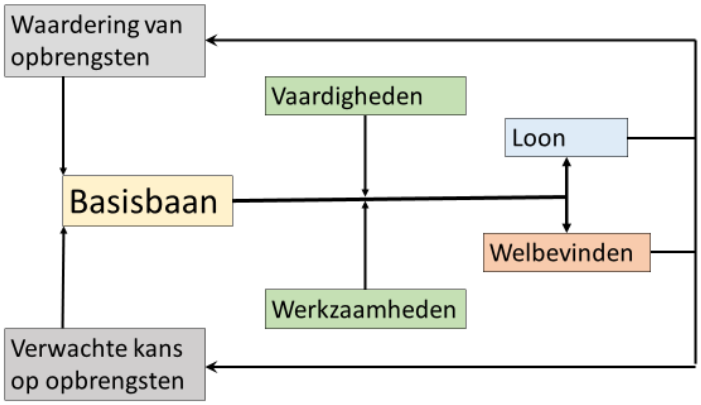

Van de 91 cliënten, waarmee gesproken is over een basisbaan, vallen volgens de registratiegegevens 23 cliënten buiten de doelgroep. Voor vijftien cliënten is de opbrengst te laag in vergelijking met hun huidige situatie. Elf cliënten zijn niet in staat het werk te verrichten. Bij 9 cliënten is het takenpakket niet passend. En drie cliënten zijn nog in gesprek over wel of geen basisbaan.

Figuur 3 Reden geen gebruik te maken van aanbod van 'n basisbaan

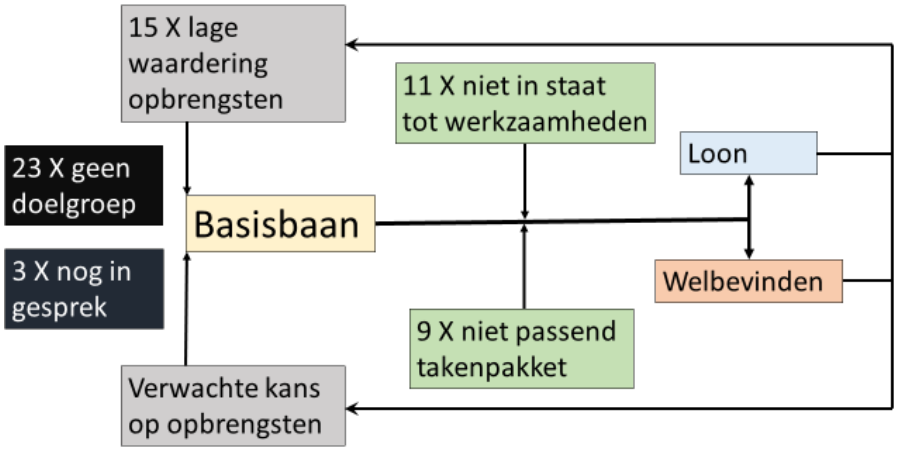

In de tabel hieronder geven we weer wat de geregistreerde redenen zijn. Het valt dan op dat elf van de potentiële basisbaner hun vrijwilligerswerk willen behouden en één cliënt zijn/haar participatiebaan. De basisbaan is voor deze groep blijkbaar niet aantrekkelijk genoeg. Vier cliënten verwachten dat de basisbaan hun geen financieel voordeel oplevert.
Bij zestien cliënten staat geregistreerd 'voldoet niet aan de criteria'. Het is nog onbekend wat hiermee precies wordt bedoeld. Wat uit de gegevens van vijftien van hen wel op te maken is dat tweederde van deze cliënten vrouw zijn, waarvan er twee alleenstaande en twee samenwonende kinderen hebben . Er is een samenwonende mannelijke cliënt met een kind (of meerdere). De basisbaners zijn veelal alleenstaande mannen zonder kinderen (zie volgende paragraaf). Ze zijn naar verhouding ook jong. Eén cliënt is 39 jaar en vier zijn 40 jaar. Deze vier hebben ook alle kinderen. Het vermoeden bestaat dat hun deze groep niet openstaat voor een basisbaan in verband met de belasting die de combinatie van zorg voor kinderen en een baan van 28 tot 32 uur voor hun met zich meebrengt. Zoals gezegd zal dit nader onderzocht worden.

Tabel 1 Redenen om niet aan basisbaan deel te nemen

Geen doelgroep (n=23)	Voldoen niet aan criteria	16
	Perspectief op werk	7
Te lage opbrengst (n=15)	Willen hun vrijwilligerswerk behouden	11
	Geen financieel voordeel	4
	Wil participatiebaan behouden	1
Niet in staat (n=11)	Fysieke beperkingen	10
	Beperkte belastbaarheid	1
Takenpakket niet passend (n=9)		9
Nog in gesprek (n = 3	Met begeleider	3
	Over financiën	

Eén basisbaner heeft uiteindelijk toch van de baan afgezien en is dus niet gestart. Op 1 december 2020 23 zijn er basisbaners in Groningen werkzaam.

2.2. Kwantitatieve beschrijving van basisbaners

Wie zijn de basisbaners? Waarin verschillen ze van andere langdurige uitkeringsgerechtigden? Dat proberen we te achterhalen uit bestandsanalyse. Maar we stellen ook enkel kwalitatieve profielen op. De kwalitatieve beschrijving verrijken we daarvoor met kwalitatieve informatie die we van de participatiecoaches hebben ontvangen.
We hebben van Gemeente Groningen het bestand van 1 maart 2020 van cliënten die langer dan 3 jaar in de bijstand zitten, ontvangen. Basisbaners hebben immers geen perspectief op werk en komen daarom ook niet meer in aanmerking voor een arbeidsre-integratievoorziening. De kans op uitstroom naar betaald werk neemt dan drastisch af (De Graaf-Zijl, Van der Horst & Van Vuuren, 2015). De gegevens van dit bestand zijn gekoppeld aan de gegevens die verkregen zijn van de participatiecoaches.

In vergelijking met de totale populatie zijn in de (potentiële) basisbaners groep mannen oververtegenwoordigd. Dat geldt nog meer voor de oudere bijstandsgerechtigden. Bijna 70% van de (potentiële) basisbaners is 50 jaar of ouder. Een basisbaan lijkt vooral aantrekkelijk voor alleenstaande. Slechts één mannelijke en één vrouwelijke basisbaner deelt zijn/haar huishouden met partner en kind. Wat opleidingsniveau betreft, komen (potentiële) basisbaners redelijk overeen met de totale populatie. Naar verhouding hebben basisbaner vaker ooit een participatiebaan gehad ten opzichte van de potentiële groep en de cliënten uit het totale bestand.
Wat verder opvalt is dat er onder de (potentiële) basisbaners 18 cliënten zitten die korter dan 3 jaar een bijstandsuitkering ontvangen. Het kan zijn dat een aantal van hen zogenaamde draaideurcliënten zijn. Uit eerder verricht onderzoek naar het Groningse cliëntenbestand weten we dat gemeten over vijftien jaar ruim 55% van de cliënten één keer een uitkering heeft aangevraagd en bijna een kwart twee keer (Klein Rouweler & Polstra, 2008). Het kan dus zijn dat een aantal van deze 18 cliënten tot deze groep behoren. Maar dan hebben ze in de periode voorafgaande aan de laatste uitkering een inkomensbron gehad. Dan zou er sprake zijn van perspectief op werk, behalve als de inkomensbron een partner of ouder zou zijn. Bij 2 cliënten is perspectief op werk als reden om af te zien van een basisbaan geregistreerd en bij 2 cliënten wordt niet aan de criteria voldaan. Blijkbaar is uitkeringsduur geen doorslaggevend criterium om een cliënt een basisbaan aan te bieden.
De basisbaners hebben vaker vrijstelling van arbeidsplicht en ook vaker gesproken met een consulent van Kansen in Kaart.

Bij veel cliënten is re-integratievoorziening slecht geregistreerd, waardoor we veel gegevens hierover missen. Voor de volledigheid zijn de beschikbare gegevens wel in de tabel 2 opgenomen.

Tabel 2 Vergelijking (potentiële) basisbaners met totale bestand

		Basisbaners		Potentiële basisbaners, excl. basisbaners		Totale bestand, excl. (potentiële basisbaners)	
Gender	Man	15	65,2%	40	61,5%	3766	50,8%
	vrouw	8	34,8%	25	38,5%	3653	49,2%
Leeftijd	20 t/m 29					396	5,3%
	30 t/m 39			5	7,7%	1.539	20,7%
	40 t/m 49	7	30,4%	16	24,6%	1.905	25,7%
	50 t/m 59	11	47,8%	34	52,3%	2.266	30,5%
	60 en ouder	5	21,7%	10	15,4%	1.313	17,7%
Huishoudsamenstelling	Alleenstaand	21	91,3%	43	66,2%	5.102	68,8%
	Alleenstaand met kinderen			7	10,8%	1.087	14,7%
	Samenwonend			5	7,7%	1	0%
	Samenwonend met kinderen	2	8,7%	8	12,3%	572	7,7%
	Anders			2	3,1%	657	8,9%
Opleidingsniveau	Geen startkwalificatie	13	59,1%	30	57,7%	3.631	54,9%
	Mbo 2/3/4, Havo, VWO	6	27,3%	16	30,8%	1.910	28,9%
	Hbo	1	4,5%	1	1,9%	560	8,5%
	Wo	1	4,5%	1	1,9%	243	3,7%
	Onbekend	1	4,5%	4	7,7%	269	4,1%
Duur uitkering	Korter dan 1 jaar			3	4,8%		
	1 tot 3 jaar	3	13,0%	12	19,0%		
	3 tot 5 jaar	2	8,7%	10	15,9%	1.487	20,0%
	5 tot 10 jaar	10	43,5%	23	36,5%	2.859	38,5%
	10 tot 15 jaar	6	26,1%	7	11,1%	1.635	22,0%
	15 tot 20 jaar	1	4,3%	6	9,5%	641	8,6%
	Langer dan 20 jaar	1	4,3%	2	3,2%	800	10,8%
Periode vanaf laatste re-integratievoorziening	Loopt nog	3	27,3%	1	9,1%	278	6,4%
	korter dan 6 mnd	3	27,3%	4	36,4%	385	8,8%
	6 tot 12 mnd			5	45,5%	212	4,8%
	12 mnd tot 2 jaar	2	18,2%	7	63,6%	422	9,7%
	2 tot 3 jaar			1	9,1%	250	5,7%
	3 tot 5 jaar	2	18,2%	1	9,1%	423	9,7%
	5 tot 10 jaar	1	9,1%	2	18,2%	1.970	45,0%
	Langer dan 10 jaar					433	9,9%
Vrijstelling arbeidsplicht	Ja	11	61,1%	42	100%	6.754	91,0%
	Nee	7	38,9%			665	9,0%
Vrijwilligerswerk	Ja			1	1,5%	64	0,9%
	Nee	23	100%	64	98,5%	7355	99,1%
Mantelzorg	Ja						
	Nee	23	100%	65	100%	7.419	100%
Ooit participatiebaan	Ja	18	78,3%	28	46,7%	1.203	16,1%
	Nee	8	21,7%	32	53,3%	6.250	85.9%
Gesproken met KiK	Ja	13	56,5%	30	46,2%	2.854	38,5%
	Nee	10	43,5%	35	53,8%	4.565	61,5%

Uit tabel 2 kan worden opgemaakt dat drie geselecteerde basisbaners een uitkeringsduur van korter dan drie jaar hebben. Bij navraag blijkt dat deze (voormalige) cliënten een bijstandsuitkering ontvangen

in vervolg op hun werkloosheidsuitkering. Ze zijn dus al enkele jaren werkloos. Rekening houdend met de voorgeschiedenis kunnen bijstandsgerechtigden dus ook in de eerste jaren van hun bijstandsuitkering in aanmerking komen voor een basisbaan.

2.3. Basisbaners; mensen van vlees en bloed

In het sociaal domein wordt de laatste jaren steeds vaker gewerkt met zogenaamde persona's, dat zijn brede profielen op basis van belangrijke kenmerken, zowel harde als zachte, zichtbare en minder zichtbare, van een doelgroep (Sok, Lucassen & Walburgh Schmidt, 2012). In deze eerste onderzoeksrapportage proberen we op basis van de thans bekende belangrijke kenmerken van de 23 basisbaners één of meerdere doorsneeprofielen (persona's) op te stellen. In de volgende rapportages zullen deze profielen verder worden ontwikkeld c.q. aangepast.
Ten behoeve van de persona's combineren we de 'harde' kenmerken van de huidige groep basisbaners (leeftijdscategorie, geslacht, huishoudsamenstelling, opleidingsniveau, uitkeringsduur) met de minder 'harde' of 'zachte' kenmerken die we uit de gesprekken met de participatiecoaches hebben vernomen: woon- en leefsituatie, financiële situatie, gezondheidssituatie, beperkingen en levensinstelling.
Met de thans bekende, op onderdelen nog bescheiden kennis van genoemde kenmerken, kunnen we een drietal persona's onderscheiden. We stellen u voor aan Harry, Charlotte en Achmed.

Harry is 57 jaar en woont al meer dan dertig jaar in Wijert. Hij heeft in z'n leven een paar kortdurende relaties gehad, maar het is nooit tot een duurzame relatie gekomen. Harry vindt dit nu wel best zo. Hij redt zich prima alleen in zijn bescheiden, sober ingerichte woning. Schoonmaken is niet z'n hobby maar vuil is het er zeker niet. Z'n ouders zijn overleden en zijn enige zus woont in het Westen. Veel contact met haar heeft Harry niet. Het blijft bij een belletje rond de verjaar- en feestdagen.
Gelijk na de LTS is Harry aan het werk gegaan. Hij heeft jaren in de productie bij diverse bedrijven gezeten, maar het werk werd door de automatisering steeds minder. Door het vele staan heeft hij chronische rugklachten gekregen. Zijn laatste baas is weer eens gaan reorganiseren en voor Harry is geen plek meer. Niet alleen binnen het bedrijf zelf, maar ook niet elders. Toen de ww-uitkering is gestopt, heeft hij een bijstandsuitkering aangevraagd. Dat is nu 8 jaar geleden.
Harry thuiszitten gaat hem niet zo goed af. Hij is eenzaam en af en toe wordt hij overvallen door sombere gedachten. Vanaf dag één dat hij werkloos is, mist hij de praatjes en geouwehoer met z'n collega's. Hij is niet echt verlegen, maar vindt het moeilijk om zelf de eerste stap te zetten. Om wat te doen hebben, is hij gaan vissen. Het liefst langs de Drentse Hoofdvaart. Niet alleen vanwege de visstand, maar ook om de gesprekjes met de wandelaars. Goed visgerei is best duur en af en toe laat hij zich via telsell verleiden nieuwe gadgets te bestellen. Op het eind van de maand blijft er nooit geld over. Gelukkig leent zijn zus hem een paar tientjes als de maand te lang duurt. Maar die moet, en dat wil hij ook perse, de volgende maand wel weer terugbetalen.
Harry wil graag iets om handen hebben en is met zijn handen heel handig. De participatiecoach van Gemeente Groningen heeft hem gepolst of hij een basisbaan wil hebben. Hij heeft toen gelijk ja gezegd. Het extra geld is zeer welkom. En hij kijkt uit naar zijn collega's.

Charlotte is een kwieke vrouw van 54 jaar. Ze leeft nu al 16 jaar van de bijstandsuitkering. Charlotte weet daar goed mee rond te komen. Ze struint kringloopwinkels en rommelmarkten af en weet zo ze aan goedkope, goede spullen en kleding te komen. Maandelijks houdt ze zelf nog een klein bedrag van de uitkering over. Wekelijks pluist ze de folders van de supermarkten uit, waarna ze op de fiets kriskras door de stad haar boodschappen doet. Ze wipt dan ook aan bij haar oude ouders die in Vinkhuizen wonen. Zelf woont ze in de Indische buurt in een portiekwoning. Met twee andere alleenstaande vrouwen in de flat spreekt ze af en toe af om samen een wandeling te maken. Als ze kan, dan sluit haar goede vriendin zich bij het groepje aan.
De jongste van de drie kinderen van Charlotte is al weer 8 geleden het huis uitgegaan. Ze is er trots op dat zij na de echtscheiding in haar eentje de kinderen 'goed heeft afgeleverd', zoals ze dat zelf noemt. Zelf is ze geen hoogvlieger, maar een heeft gestudeerd op de Hanzehogeschool Groningen en twee hebben hun opleiding bij het Noorderpoortcollege keurig afgemaakt. Charlotte heeft met veel moeite het mavodiploma gehaald. Ze was blij dat ze op haar zestiende kon werken. Eerst als kassière in een kleine buurtsuper en daarna als winkelbediende voor een landelijke drogisterijketen. Ze is gestopt met werken toen ze zwanger werd van haar eerste kind. Ze was toen 22.
In haar eerste uitkeringsjaren heeft ze nog enkele trajecten gevolgd. Haar zoontje was toen tien. Ze vond het belangrijk om er voor hem te zijn na de moeilijke scheiding en al de ruzies met haar man, die daaraan voor af gingen. Charlotte heeft zich dan ook niet echt ingespannen om werk te vinden. En toen kwam de bankencrisis in 2008, waardoor er voor haar ook geen passende banen meer waren. De druk van de sociale dienst om betaald werk te zoeken, nam af en Charlotte vond het wel best zo.
De participatiecoach neemt contact met haar op en legt haar uit dat Groningen is gestart met basisbanen voor mensen als zij. Haar eerste gedachte is nee, want een baan van 32 uur zou betekenen dat niet meer de dingen kan doen die ze normaal doet. Aan de andere kant voelt ze zich gezond van lijf en lede en vindt ze het ook wel leuk om wat meer onder de mensen te zijn.

Achmed ontvangt helemaal nog niet zo lang een bijstandsuitkering. Wel is hij al langer werkloos, namelijk toen de metaalverwerkingsfrabriek in juli 2015 failliet ging. Achmed is afkomstig uit Afghanistan. Toen hij in 1992 een permanente verblijfstatus kreeg, zocht hij overal werk. Economisch zat het tegen en er waren weinig banen voor hem. Gelukkig trok de economie halverwege de jaren negentig van de vorige eeuw aan en kon hij in de fabriek aan de slag. Vanaf 1996 werkte hij aan de ponsmachine en stanst hij allerlei soorten gaten in metalenplaten met een maximale dikte van 6,4 mm.
Toen hij werkloos werd, kreeg hij een ww-uitkering. Die duurde toen nog 3 jaar. Hij heeft trouw aan alle re-integratieactiviteiten van UWV deelgenomen; sollicitatietraining, netwerkgesprekken, banenbeursen. Zijn leeftijd van 59 en zijn gebrekkige opleiding speelden hem echter parten. Uiteindelijk moest hij in juni 2018 bij Gemeente Groningen aankloppen voor een bijstandsuitkering. Een van de participatiecoaches werd op het spoor gezet van Achmed door een collega. Hoewel hij pas kort in de uitkering zit (twee jaar), schat de collega in dat het Achmed niet meer gaat lukken een betaalde baan te bemachtigen. Het heeft dan ook weinig zin om hem re-integratievoorzieningen aan te bieden. Een basisbaan zou misschien wel tot de mogelijkheid behoren.
Achmed heeft gelijk toegehapt. Hij is een joviale, vrolijke man die het fijn vindt om veel mensen op zich heen te hebben. Iets doen voor de wijk Selwerd, waar hij al veel mensen kent, lijkt hem wel wat. En het extra geld is mooi meegenomen.

Laatstgenoemd profiel hebben we toegevoegd omdat we hebben geconstateerd dat de totale uitkeringsduur (ww + aansluitend bijstand) en de totale re-integratiepogingen (van UWV + gemeente) relevant is voor de selectie van diegenen die geen kans meer maken op de reguliere arbeidsmarkt maar wel tot werken in staat zijn.

3. Analyse weekstaten

3.1. Uurbesteding basisbaners

Alle basisbaners hebben bij aanvang een contract van 32 uur, behalve basisbaner 3. Diens contract omvatte een werkweek van 20 uur. Met ingang van 1 september is dit opgehoogd tot 32 uur.
Bb 3 heeft contract van 32 uur. Echter t/m week 35 is uitgegaan van 20 uur.
De basisbaners zijn op verschillende momenten gestart met hun baan:

- basisbaners 1 t/m 7 op 1 maart
- basisbaners 8 en 9 op 1 mei
- basisbaners 10, 11 en 12 op 1 juli
- basisbaners 13, 14, 15, 16 en 17 op 1 oktober

Basisbaner 17 is gestopt na de derde week van oktober. Zoals hiervoor opgemerkt was dit noodgedwongen vanwege privéomstandigheden.

Ten behoeve van de analyse hebben we per week de uren, die daadwerkelijk besteed zijn aan productie bij elkaar opgeteld: de productie-uren. De basisbaners hebben begeleiding en coaching ontvangen. Dit zijn de coachingsuren. Daarnaast is er tijd 'weggelekt' door de coronamaatregelen. Als werknemers van Thermiek hebben de basisbaners recht op verlof (verlofuren). En in de weekstaten zijn ook de uren ziekteverzuim vastgelegd.

De gebruikte formule om de ureninzet van de basisbaners te berekenen is:

productie + coaching (onder werktijd) + corona + verlof/vakantie + ziek = contract(uren)

De gegevensreeksen lopen tot 1 november 2020. In de analyse hebben we een onderscheid gemaakt tussen twee groepen:

- groep 1 die (formeel) gestart is op 1 maart nl de basisbaners 1 t/m 7. Deze groep heeft veel last van Corona gehad, waardoor ze niet gelijk aan het werk konden.
- groep 2 die bestaat uit basisbaners 8 t/m 17.

3.1.1. Groep 1

Groep 1 is dus op 1 maart 2020 gestart. Kijken we naar hun uren die ze besteed hebben aan het uitvoeren van werkzaamheden dan zien we drie patronen:

- Basisbaners 4 tot en met 7 zijn na de coronamaatregelen stabiel aan het werk gegaan. De abrupte dalingen worden veroorzaakt door verlofdagen.
- Basisbaner 3 heeft een aanloopperiode nodig gehad.
- Bij basisbaners 1 en 2 zien we een grillig patroon, wat het gevolg is van enerzijds coronamaatregelen na de intelligente lock down periode en anderzijds ziekteverzuim. Deze twee basisbaners hebben gedurende vrijwel de hele periode van 1 maart tot 1 november lst gehad van de coronabeperkingen. lijken moeilijker hun weg te vinden.

Figuur 4 Productie- & verlofuren groep 1

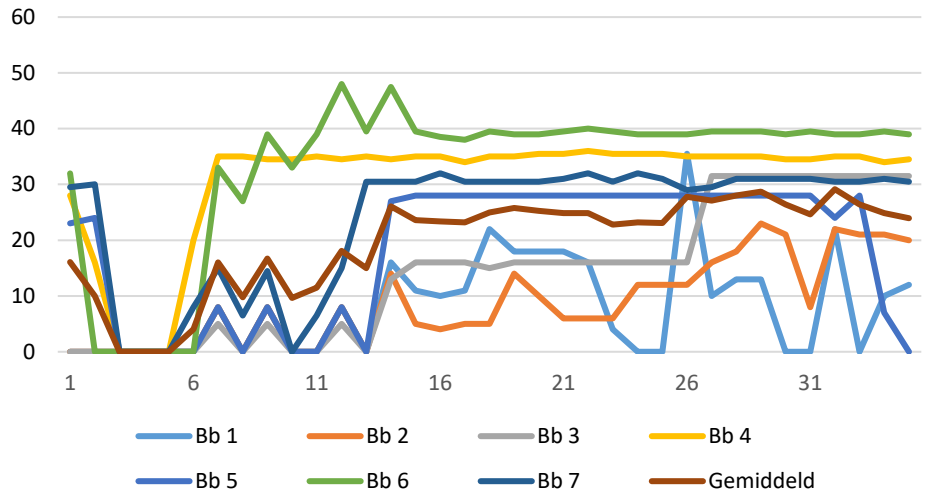

Figuur 5 Verlies uren door corona groep 1

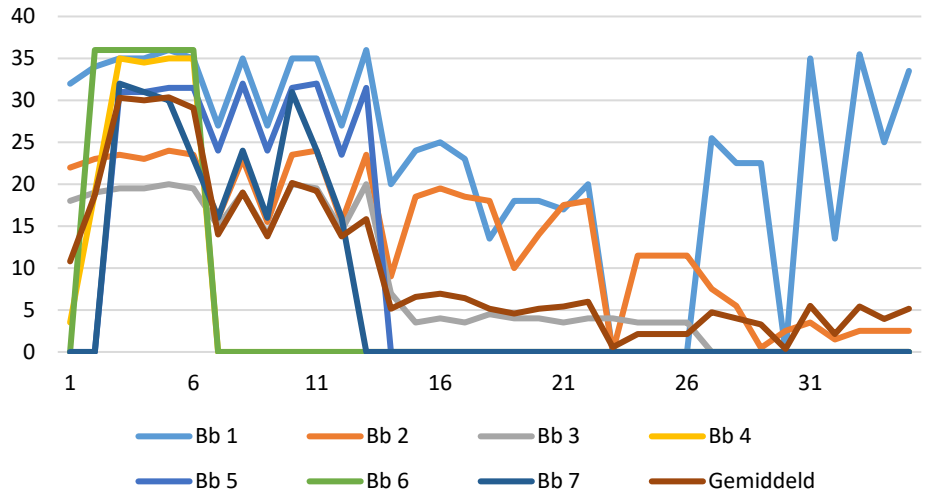

De basisbaners ontvangen de eerste week/periode meer coachingsuren van hun werkbegeleiders dan gemiddeld over de hele periode Dat is ook begrijpelijk. De coachingsuren lopen uiteen van gemiddeld 0,5 uur per week bij basisbaner 3 tot gemiddeld 4 uur per week bij basisbaner 5. (De scherpe daling bij basisbaner 5 komt door afwezigheid wegens ziekte.) Bij basisbaner 7 schommelt het tussen 1,5 uur en 2 uur met een uitschieter naar 3 uur in week 3. Bij de ander schommelt het aantal coachingsuren rond 1 uur.

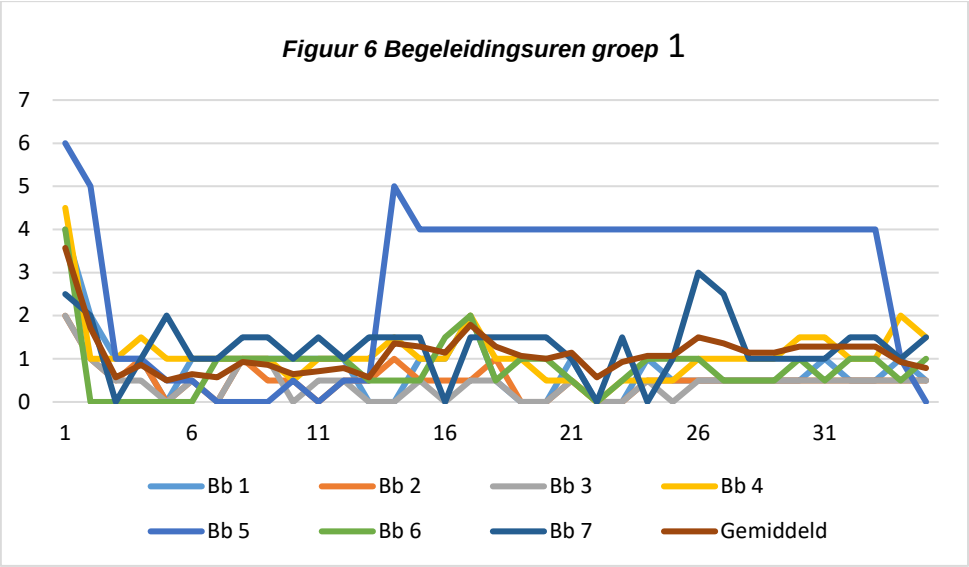

Figuur 6 Begeleidingsuren groep 1

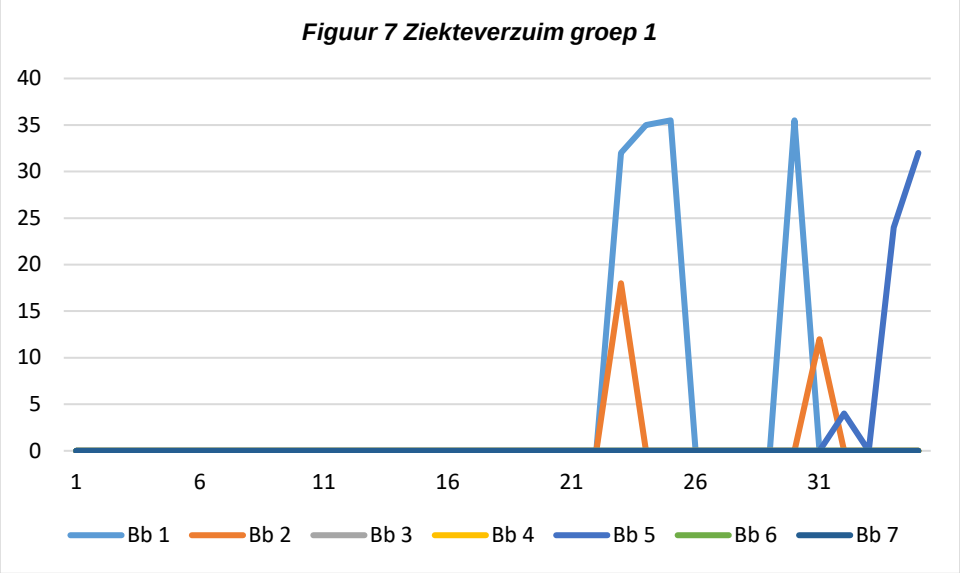

Figuur 7 Ziekteverzuim groep 1

In onderstaande tabel presenteren we de verdeling van de bestede uren per categorie. Hieruit kan worden opgemaakt dat de basisbaners 4, 6 en in mindere mate 7 in vergelijking met de andere basisbaners minder hinder hebben gehad van de coronamaatregelen. Basisbaner 1 en 2 hebben het daarentegen moeilijk gehad. Wat tevens opvalt is het lage ziekteverzuim, behalve bij basisbaner 1, die in de zomer werd getroffen door ziekte (zie grafiek Ziekteverzuim groep 1). Ook is er slechts door één basisbaner vakantiedagen opgenomen. De andere verlofdagen waren reguliere vrijedagen, zoals Koningsdag en de vrijdag na Hemelvaartsdag. Doordat ze bij tijd en wijle gedwongen thuis moesten was er schijnbaar weinig de behoefte aan vrijedagen.
Basisbaner 5 heeft zoals al geconstateerd naar verhouding van de andere uit groep 1 veel begeleidingsuren ontvangen. Daar komen we nog later op terug.

Tabel 3 Verhouding urenbesteding groep 1

	% productie	% verlof	% corona	% begeleiding	% ziek
Bb 1	17,1%	5,2%	64,6%	2,2%	10,9%
Bb 2	32,5%	3,8%	57,9%	2,1%	3,6%
Bb 3	59,8%	2,5%	35,9%	1,9%	0,0%
Bb 4	74,2%	10,1%	12,7%	3,0%	0,0%
Bb 5	54,2%	2,9%	28,9%	8,7%	5,4%
Bb 6	81,8%	2,9%	13,2%	2,1%	0,0%
Bb 7	70,5%	3,6%	21,9%	4,0%	0,0%

3.1.2. Groep 2

Groep 2 bestaat uit tien basisbaners, die wel op drie verschillende momenten met hun baan zijn gestart. Zoals vermeld is basisbaner 17 na de derde week van oktober gestopt. Dit bekent dat hij drie weken als basisbaner in dienst is geweest.
Groep 2 heeft geen urenverlies geleden als gevolg van coronamaatregelen.

Bij de begeleidingsuren van groep 2 zien we hetzelfde patroon terug als bij groep 1. De eerste week worden de basisbaner intensiever begeleidt, daarna zakt het aantal uren die besteed worden aan begeleiding. In deze groep zien we wel een duidelijk verschil tussen de begeleidingsuren van basisbaners 8, 9 en 12 en de rest. Zij ontvangen 3 à 4 uur per week begeleiding van hun werkbegeleiders, na aanvankelijk intensief te zijn begeleid. De rest start met minder begeleidingsuren, zo rond 1,5 à 2 uur, waarna dit iets daalt.
Basisbaner 17 wordt de eerste weken intensief begeleid. Hij besluit na de derde werk te stoppen met de baan.
Het ziekte verzuim is laag te noemen. Twee basisbaners zijn een halve werkweek ziek. Basisbaner 15, die vanaf 1 oktober werkzaam is in z'n basisbaan, wordt na terugkeer van afwezigheid wegens ziekte na een week weer ziek.

Figuur 8 Productie- & verlofuren groep 2

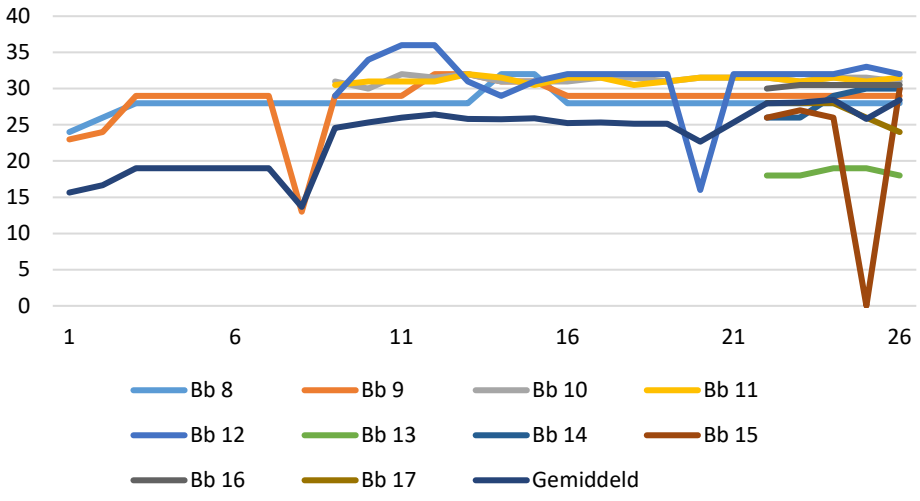

Figuur 9 Begeleidingsuren groep 2

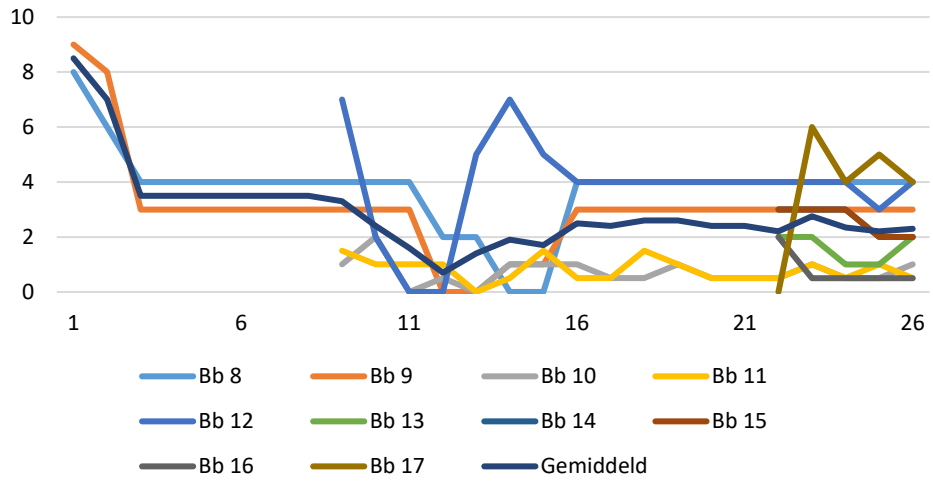

Figuur 10 Ziekteverzuim groep 2

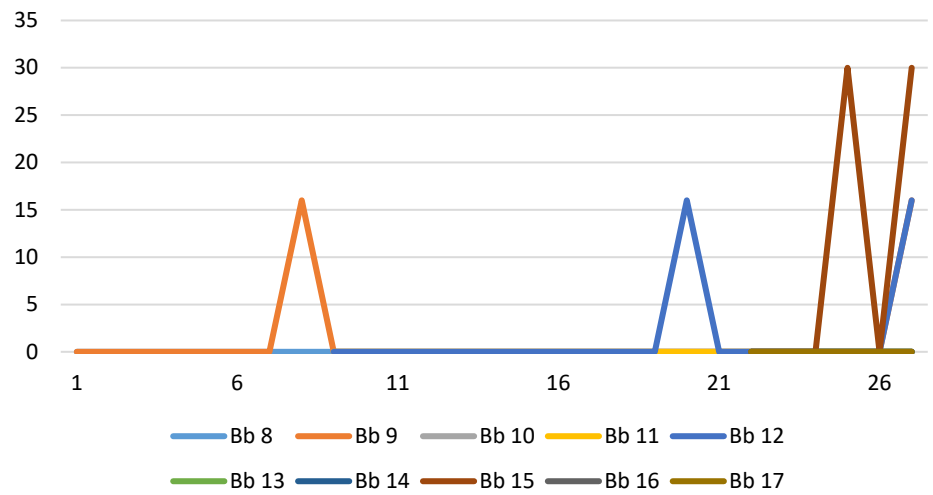

De gemiddelde productie van groep 2 is hoger dan die van groep 1. Maar zij hebben dan ook geen productieverlies als gevolg van corona opgelopen. Basisbaner 11 t/m 17 hebben geen verlofdagen opgenomen. Zij zijn op 1 juli 2020 of nog later met hun basisbaan begonnen. Ook hier zien we een tweedeling in de begeleidingsuren. Basisbaner 10, 11 en 16 hebben percentagegewijs minder begeleidingsuren ontvangen dan de andere. En zoals al in de grafiek Ziekteverzuim groep 2 is geconstateerd is basisbaner 15 twee keer een week door ziekte geveld. Omdat hij pas 6 weken in dienst is, ontstaat er hierdoor een vertekend beeld.

Tabel 4 Verhouding urenbesteding groep 2

	% productie	% verlof	% corona	% begeleiding	% ziek
Bb 8	75,7%	12,5%	0,0%	11,8%	0,0%
Bb 9	79,9%	8,7%	0,0%	9,5%	1,9%
Bb 10	89,4%	8,3%	0,0%	2,3%	0,0%
Bb 11	94,7%	2,8%	0,0%	2,5%	0,0%
Bb 12	82,4%	4,5%	0,0%	10,6%	2,5%
Bb 13	92,0%	0,0%	0,0%	8,0%	0,0%
Bb 14	79,4%	12,5%	0,0%	8,1%	0,0%
Bb 15	63,1%	10,0%	0,0%	8,1%	18,8%
Bb 16	97,5%	0,0%	0,0%	2,5%	0,0%
Bb 17	49,3%	37,1%	0,0%	13,6%	0,0%

3.1.3. Vergelijking beide groepen

Groep 1 is al enige tijd geleden gestart. Voor iedereen geldt dat een nieuwe baan de eerste weken wennen is. Dat geldt helemaal voor bijstandsgerechtigden die al lange tijd werkloos zijn. De aanname was dat na die aanloopweken de situatie zou normaliseren, waardoor we een beter beeld zouden krijgen van de productie-uren en daarmee bijdrage aan de leefbaarheid van Groningen. Door de coronamaatregelen is dit niet gebeurd. Dit komt duidelijk naar voren als we de totaalcijfers van groep 1 en groep 2 met elkaar vergelijken.

Tabel 5 Vergelijking urenbesteding groep 1 met groep 2

	productie		**verlof**		**corona**		**begeleiding**		**ziekteverzuim**	
	uren	perc.	uren	perc.	uren	perc.	uren	perc.	uren	perc.
Groep 1	4425,5	56,8%	359,5	4,6%	2505	32,2%	270,5	3,5%	228	2,9%
Groep 2	3435,5	82,1%	357	8,5%	0	0%	330,5	7,9%	62	1,5%

Als de uren die verloren zijn gegaan door corona gedraaid zouden zijn, dan zou de productie van groep 1 bijna 90% zijn. Dit is niet een eerlijke vergelijking, want groep 1 heeft minder verlofdagen gehad omdat ze toch al thuis hebben gezeten. Wat opvalt is het verschil in begeleidingsuren tussen beide groepen. Daar gaan we hieronder verder op in.

3.2. Uurbesteding coaches

De basisbaners worden op hun werk gecoacht door 4 door Gemeente Groningen ingehuurde partijen. We hebben de coaches gevraagd aan te geven hoeveel tijd zij kwijt zijn aan de coaching en overleg met derde, waaronder de participatieconsulenten van de gemeente. Deze urenbesteding is immers een kostenpost en moet daarom meegenomen worden in de MKBA-analyse die op het eind van het experiment gemaakt wordt.

De tijd die ze met overleg kwijt zijn, varieert in de loop van tijd en per basisbaner. Door de coronacrisis is er bij sommige basisbaners veel overleg met derde geweest over de inzet van de basisbaners. Anderen konden niet starten, waardoor er ook geen aanleiding was voor overleg. Daarnaast zijn er basisbaners bij wie de behoefte bestaat om elke dag even de werkzaamheden door te nemen. En er zijn basisbaners die zeer zelfstandig hun werkzaamheden organiseren en uitvoeren.

Gezien de bijzondere omstandigheden en de korte looptijd moeten we ons beperken tot een algemeen gemiddelde van de uurbesteding van de coaches, te weten 110 minuten (bijna 2 uur per week per basisbaner). In latere rapportages kunnen we mogelijk nader ingaan op de urenbesteding.

4. Terugblik

Het doel van de evaluatie is de uitvoering van het project Basisbanen in Groningen te monitoren. De verkregen inzichten kunnen de verantwoordelijke gebruiken om daar waar nodig bij te sturen. Van de aanvankelijke plannen om tussen 1 maart en 1 oktober veertig langdurige bijstandsgerechtigden van een basisbaan te voorzien is noodzakelijkerwijs afgeweken. De coronacrisis maakte het vooral in de eerste maanden na de start lastig voor basisbaners om aan het werk te gaan en voor de participatieconsulenten om in contact te komen met potentiële kandidaten.

Het aantal basisbaners waarover we de beschikking hebben van onderzoeksdata, is klein: 23 voor de kwantitatieve beschrijving en zeventien voor de analyse van de werkzaamheden. Terughoudendheid t.a.v. de bevindingen is daarom op zijn plaats.

Eenmaal aan het werk laten de basisbaners een hoge productiegraad zien. Er is weinig uitval als gevolg van ziekte. Wel maken de diverse begeleidende partijen andere keuzes ten aanzien van de begeleidingsintensiteit. Een hoge begeleidingsintensiteit betekent minder productie-uren, waardoor er minder maatschappelijke impact gerealiseerd kan worden. Het kan zijn dat individuele behoeften van basisbaners daarin een rol spelen. Maar ook de wijze van de organisatie en het tijdschrijven lijkt er toe te doen.

Het profiel van de basisbaner komt overeen met hetgeen men vooraf beoogd heeft: Groningse bijstandsgerechtigden bij wie op basis van activiteiten in voorgaande jaren is vastgesteld dat zij niet in staat zijn de stap naar de reguliere arbeidsmarkt te maken. Het gaat veelal om laaggeschoolde, oudere, alleenstaande bijstandsgerechtigden, waarvan een deel kampt met gezondheidsklachten en/of schulden heeft of risico loopt schulden te krijgen. Hoe meer basisbaners in dienst komen, hoe genuanceerder beeld zal ontstaan.
Potentiële basisbaners hoeven niet alleen gezocht te worden in het bestand van bijstandsgerechtigden die drie jaar of langer een uitkering krijgen. Er zijn ook basisbaners die aan het profiel voldoen die korter in de uitkering zitten. Zij hebben een max WW-uitkering genoten en zijn al enkele jaren werkloos ondanks de arbeidsre-integratie inspanningen van UWV. Deze groep komt men op het spoor via collegiale contacten.
Bij de voorselectie lijkt het raadzaam terughoudend te zijn met bijstandsgerechtigden met kinderen. Voor hun kan een basisbaan in combinatie met zorg voor de kinderen een grote belasting zijn. Een goede vijver om uit te vissen zijn cliënten die ooit een participatiebaan hebben gehad.

5. Bronnen

De Graaf-Zijl, M., Van der Horst A. & Van Vuuren D. (2015). *Langdurige werkloosheid. Afwachten én hervormen.* Den Haag: CPB.

Elding, D.J. (2015) *Modelling Employee Motivation and Performance*. Birmingham: University of Birmingham (PhD Thesis).

Hollederer, A. (2015). Unemployment, health and moderating factors: the need for targeted health Promotion. *Journal of Public Health*, 23 (6), 319-325.

Jahoda, M. (1982). *Employment and unemployment: A social psychological Analysis*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Koopmans, C., Heyma, A., Hof, B., Imandt, M., Kok, L. & Pomp, M. (2016) *Werkwijzer voor kostenbatenanalyse in het sociale domein.* Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.

Paul, K. I., & Batinic, B. (2010). The need for work: Jahoda's latent functions of employment in a representative sample of the German population. *Journal of Organizational Behavior*, 31 (1), 45–64.

Polstra, L, Klein Rouweler (2007) *Over de golven. Een prognose van het klantenbestand van de dienst SOZAWE in 2010.* Groningen: Bureau Onderzoek.

Selenko, E., Batinic, B., & Paul, K. I. (2011). Does latent deprivation lead to psychological distress? Investigating Jahoda's model in a four-wave study. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 84 (4), 723–740.

Sok, K., Lucassen, A. & Walburgh Schmidt, B., (2012). *(Wmo) beleid maken met persona's.* Utrecht: Movisie

Stiglbauer, B. & Batinic, B. (2012). The role of Jahoda's latent and financial benefits for work involvement: A longitudinal study. *Journal of Vocational Behavior*, 81 (2), 259-286.

Van Eijkel, R., Gerritsen, S., Sadiraj, K. & Versantvoort, M. (2020). *De brede baten van werk*. Den Haag: CPB.

6. Bijlage

6.1. Onderzoeksinstrumenten

We maken gebruik van meerdere bronnen en instrumenten:

b) Registratiegegevens kenmerken basisbaner

Uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat er ongeveer 6.000 langdurig bijstandsgerechtigden zijn. Van deze groep willen we de volgende gegevens:

- Leeftijd
- Geslacht
- Huishoudsamenstelling
- Wijk
- Duur uitkering
- Vrijstelling van verplichtingen
- Participatiebaan
- Vrijwilligerswerk
- Gesproken met Kansen in Kaart
- Behoefte om actief te worden of activiteiten uit te breiden
- Contact met participatiecoach over mogelijke deelname basisbaan
- Reden afzien van basisbaan
- Start met basisbaan

Omdat er meerdere momenten zijn dat er gestart wordt met een basisbaan, hanteren we als peildatum de start met de basisbaan. Voor de eerste groep is dit 1 maart 2020. Dit betekent dat we vier keer de set van gegeven aangeleverd ontvangen.

c) Interview coaches

De (participatie)coaches hebben een voorselectie gemaakt met wie zij in gesprek zijn gegaan over de basisbaan. Om de formele en informele criteria inzichtelijk te krijgen zullen zij hierover worden geïnterviewd. Zij beschikken ook over ‘zachtere’ informatie die niet terug te vinden is in de registratiedata. De harde en zachte informatiegegevens worden gebruikt om portretten van de basisbaners op te stellen.

d) Weekformulier taken van de basisbaner

De leidinggevenden bespreken met de basisbaners de door de wijk gekozen en geformuleerde taken. De per dag te verrichten taken worden op een weekformulier door de leidinggevenden bijgehouden. Ook wordt bijgehouden of de taken naar behoren zijn uitgevoerd. Voorts wordt het totaal aantal gewerkte uren, feitelijk verlof, ziekte en vakantie geregistreerd.

e) Weekformulier begeleiding door leidinggevende

De leidinggevenden bespreken met de basisbaners de te verrichten taken, die door de wijk worden aangereikt. Plannen en organiseren is een van de centrale taken van een leidinggevenden. Hetzelfde geldt voor instrueren. Daarnaast hebben zij een coachende rol richting basisbaners. Er zal ook overlegd en afgestemd moeten worden met de coaches en mogelijk derde partijen die een rol spelen in de ondersteuning van de basisbaners. We willen de leidinggevenden vast laten leggen hoeveel uur per dag zij besteden aan deze drie hoofdtaken.

f) Registratiegegevens van coaches

De coaches richten zich op het creëren van voorwaarden zodat de basisbaners hun taken kunnen uitvoeren. Dit kan variëren van wegnemen van praktische belemmeringen, coachingsgesprekken tot ondersteuning bij financiële aangelegenheden. De coaches leggen in het registratiesysteem van Gemeente Groningen vast welke basisbaners ze wanneer sprekenen de gespreksonderwerpen:

- Inkomen
- Schulden
- Gezondheid
- Familie
- sociaal netwerk
- mobiliteit
- overleg met derden

Elk half jaar ontvangt de onderzoeker van elke basisbaner de vastgelegde registratiegegevens om deze vervolgens met de coaches te bespreken ten behoeve van aanvullende informatie.

g) Registratie welbevinden basisbaners door coaches

De coaches gebruiken de brug van zelfredzaamheid als onderdeel van Mobility Mentoring om veranderingen vast te leggen. Dit instrument kent de volgende onderdelen:

- Huisvesting
- Familie
- Fysieke en mentale gezondheid
- Netwerk
- Schulden
- Spaargeld
- Educatie
- Werk & carrière

Gescoord wordt er op een vijfpuntschaal. We verzoeken de coaches om elke kwartaal dit instrument te gebruiken. Mochten er daarnaast nog bijzonderheden zijn, dan wordt gevraagd deze ook te rapporteren en beschikbaar te stellen voor het onderzoek.

6.2. Analyse

De analyse moet Gemeente Groningen informatie geven over de duurzame inzet van basisbanen voor bijstandsgerechtigden. Er vinden twee soorten analyses plaats:

1) Bestandsanalyse van de registratiebestanden

De bestandsanalyse omvat de analyse van:

- het potentiële doelgroepenbestand, inclusief de basisbaners, om te achterhalen wat de kenmerken zijn van de basisbaners. Deze analyse wordt aangevuld met de analyse van de interviews met de participatieconsulenten of het selectieproces;
- de analyse van de verschillende weekformulieren
- de analyse van het klantdossier van de participatiecoaches
- de analyse van de registratie van het welbevinden van de basisbaners.

De uitkomsten van de analyses worden weergegeven in tabel en/of grafiekvorm en voorzien van tekstuele toelichting.

2) Maatschappelijke kosten en baten analyse

Ten behoeve van de besluitvorming over het vervolg op het project Basisbanen in Groningen zal een MKBA (maatschappelijke kosten en batenanalyse) uitgevoerd worden. Deze MKBA wordt opgezet in overleg met onderzoeksbureau Ecorys, dat daartoe ten behoeve van een volledige effectenanalyse een zogenaamde EffectenArena organiseert. Op basis van deze analyse wordt door Ecorys een oorzaak-gevolg schema opgesteld, dat bepalend is voor de dataverzameling gedurende het project Basisbanen.

Ecorys zal vervolgens met behulp van voorlopige indicaties van de te verwachten effecten een MKBA ex ante opstellen en Hanzehogeschool zal gedurende het project de dataverzameling van deze effecten voor haar rekening nemen en na afloop van het project de definitieve MKBA opstellen. Ecorys zal daar waar nodig Hanzehogeschool ondersteunen bij de verdere uitwerking, dataverzameling en data-analyse in het kader van de MKBA.

Met de kosten- en batenanalyse willen we na afloop van het project een afgewogen advies uitbrengen aan Gemeente Groningen over mogelijke toekomstige basisbanen in Groningen.

6.3. Tussenrapportages

Het onderzoek start 1 maart 2020 en eindigt op 1 januari 2023. Onder voorbehoud dat de laatste basisbaner met ingang van 1 september 2020 start. De laatste afname van interviews vindt dan plaats in september 2023. De resterende maanden wordt gebruikt voor de eindrapportage. Mocht de laatste groep na september 2020 starten, dan wordt de einddatum 1 april 2023.

2020	
maart	- Start registratie 1e groep
April	- data-verzameling registratiegegevens kenmerken basisbaners
September	- 1e halfjaarlijkse rapportage taken basisbaner en activiteiten leidinggevenden en coaches
December	- rapportage portretten basisbaners
2021	
maart	- halfjaarlijkse rapportage taken basisbaner en activiteiten leidinggevenden en coaches - jaarlijkse rapportage welbevinden
September	- halfjaarlijkse rapportage taken basisbaner en activiteiten leidinggevenden en coaches - jaarlijkse rapportage welbevinden
2022	
Maart	- halfjaarlijkse rapportage taken basisbaner en activiteiten leidinggevenden en coaches - jaarlijkse rapportage welbevinden
September	- halfjaarlijkse rapportage taken basisbaner en activiteiten leidinggevenden en coaches
september - december	- kosten-baten analyse - opstellen eindrapport
december	- oplevering eindrapport

De praktijk van basisbanen

Monitor van het experiment Basisbanen in Groningen, tussenrapport 1

Steeds meer economen bepleiten de noodzaak van een baangarantie voor iedereen die wil werken, gefaciliteerd door de overheid. Gemeente Groningen is op 1 maart 2020 in gestart met een experiment basisbanen. Uitkeringsgerechtigden zonder uitzicht op een betaalde baan krijgen een basisbaan aangeboden. De basisbaners verrichten door de wijk aangewezen taken en leveren zo een bijdrage aan de leefbaarheid van de Groningse wijken.
Het experiment wordt gemonitord door het lectoraat Arbeidsparticipatie van de Hanzehogeschool Groningen. In deze tussenrapportage worden de kenmerken van de basisbaners beschreven. Van de 23 gestarte basisbaners zijn gegevens bijgehouden over hun werkzaamheden en de begeleiding die zij hebben ontvangen. De rapportage geeft een eerste indruk hiervan. Deze gegevens zijn nodig om uiteindelijk een kosten-batenanalyse te maken. Want uiteindelijk willen we weten wat het experiment de basisbaners en Gemeente Groningen oplevert.

Hanzehogeschool
Marian van Os
Centre of Expertise Ondernemen